

středku udržel, a tak od komonstva svého obráněn býti mohl. Pakli ale předce zajat bývá, musí ho chasa draho vyplatiti, obyčejně za cenu koně a náradí králova, sice král ve vězení ostává, až ho vyplatí, což s někdy 100 zl. stříbra a více stojí, a ovšem ne hned se děje.

Mají pak s sebou řečníka také, buď jednoho z chasníků, buď též starc anebo soused je vyprovází a řeč za ně odbývá. U Olomouce v Štěpánově jeden ze provoditelův, jenž ozvláště ustrojen jest co králka, maje totiž obojek na krku, řeč tu říká, a spolu i pokladnici nesa, do ní běře pokladky dosahované od lidí. Řeč jest tato aneb podobná:

2276.

Náš pan král s králkó pěkně prosí
anebo mosí.
Máme krála chudobnýho,
na horách obranýho,
ale poctivýho.
Zajali ho nám na dolách, na horách,
na velkých pustinách.
Vzali mu dvě sta
z práznyho města,
dvě sta volů
z práznych dvorů.
Tři sta koní
z práznych maštali.
Dobře, že tam neměl nic,
byli by mu vzali ješče víc.
Děléte, děléte,
nás tady dlóho stát nenecháte.
Budeme-li tady dlóho státi,
budeme vám střechy trhati,
pod naše vraný koně stláti,

pojedeme za město,
spaseme vám obilí všecko.
Pojedeme za dědinu,
spaseme vám všecku jetelinu.
Pojedeme na osení,
spaseme vám všecko zelený.
A budeme tam tak dlóho pásti,
pokad se bude keré klásek na pole třásti,
od óvratí až do konce
neuživíte kohóta ani slepice.
Sáhnite, paňmámo, s pantátem hodně z hluboka,
ať vás nebolí ruka do roka
a hlava na věky.
Také, milá matičko,
přidáte nám vajičko,
k tomu hodno klobásu,
co se s ňó třikrát opášu,
a po štvrtý se na ňu podpírám,
ať svó huběnku nadarmo neotvírám.

2277.

Dař, paňmaměnko dobrotivá,
králka s králem naprotivá,
králka na krále prosí,
že to býti mosí.

U Citově u Tovačova

Dyby to býti nemosilo,
ani by se to neprosilo.
Mámy krále chudobného atd.

2278.

Posloucháte, horní, dolní,
jak domácí, tak přespolní,
co se stalo v raničku
na tem zeleným trávníčku.
Honili jsme krále, po horách, po dolách,
po štrnásti hřebcích, po dvanásti kobylách.
Králička jsme nedostali,
koničky jsme stumlovali.
Skoval se nám do salaší, chraščí,
nemohli jsme ho dostati, ani dopásti.
Máme krále chudobného,
na tři strany poctivého.
Ukradli mu tři sta, z práznyho místa,
tři sta volů z práznych dvorů,
ukradli mu tři sta koní
z práznych stání.

Ue Štěpánově u Olomouce

A ty voly měli tak dlóhý rohy,
že než vrana k vraně doletěla,
patero mladých vyseděla.
a to šesté vajičko pokazila,
protože na ně místečka neměla.
Podarujte nám, paňmaměnko, klobáse.
co se nimi štyrykrát opáše,
a po pátý, co bych si svýho vranýho konička
podepřítí mohl.
Ešli nepodarujete,
dyž se vaše dcerka bude vydávati,
budeme se jí posmívati,
střechy bráti, ploty lámati,
pod naše nejmilejší vraný koničky stláti.